

4842 Sayılı Kanunla Kurumlar Vergisi Kanununda Yapılan Değişiklikler

Hazırlayan
Mesut HIŞIL
Vergi Denetmeni

I. GİRİŞ

4842 sayılı bazı kanunlarda değişiklik yapılması hakkındaki kanun 24.4.2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu kanunla Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi, Vergi Usul Kanunu ve diğer vergi kanunlarında değişiklik yapılmıştır. Yazımızın konusunu Kurumlar Vergisi Kanunu'nda yapılan değişiklikler oluşturmaktadır.

II. YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER

1. Kurumlar Vergisi İstisnasında Yapılan Değişiklik

Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesine 7 numaralı bent eklenerek yurt dışında yapılan inşaat, onarma, montaj işleri ve teknik hizmetlerden* sağlanan ve Türkiye'de genel netice hesaplarına intikal ettirilen kazançlar kurumlar vergisinden istisna tutulmaktadır. Belirtilen düzenleme ile kurumlar vergisi kanunu geçici 24. maddesindeki benzer düzenleme kalıcı hale getirilmektedir. Geçici 24. maddedeki düzenlemenin süresi 31.12.2003 tarihinde sona ermektedir. Yeni düzenleme 1.1.2004 tarihinde yürürlüğe girmekle istisna uygulaması kesintiye uğramamaktadır. Söz konusu istisna kazanç ile ilgili geçici 24. maddede

aranılan koşullara yeni düzenlemede yer verilmeyerek sözkonusu kazançlara ilişkin istisnanın daha etkin ve basit uygulanması sağlanmıştır.

2. Kurum Kazancından İndirilecek Giderlerde Yapılan Değişiklik

Kurumlar Vergisi Kanununun 14 üncü maddenin 6 numaralı bendine yapılan ilave ile madde de sayılan kamu idare ve müesseselerine bağışlanan okul ve yüz yatak (kalkınmada öncelikli yörelerde elli yatak) kapasitesinden az olmamak üzere öğrenci yurdu inşaası dolayısıyla yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaası için bu kuruluşlara yapılan harcamalar veya bu tesislerin inşaası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin inşaası için bu kuruluşlara yapılan her türlü bağış ve yardımlar ile mevcut tesislerin faaliyetlerini devam ettirebilmeleri için yapılan her türlü nakdi ve aynı bağış ve yardımların tamamı kurum kazancının tesbitinde hasılatın gider olarak indirimi öngörülmüştür. Düzenleme 24.04.2003 tarihinde yürürlüğe girdiğinden sınırsız indirim olanağından bu tarihten sonra yapılan bağış ve yardımlar için yararlanabilecektir. (84 seri nolu kurumlar vergisi genel tebliğı) Kanun ile sınır belirlenmeyen bağış ve yardımlarda indirim konusu yapılabilecek bağış ve yardımın en fazla o yılı kurum kazancı ile sınırlı olacağı 34 seri numaralı kurumlar vergisi genel tebliğinde açıklandığı gözönüne alındığında kanundaki bağış ve yardımın da Maliye Bakanlığı görüşüne uygun olacak şekilde kurum kazancı ile sınırlı tutulması gerekmektedir. Kurum kazancını aşan bağış ve yardımın ise geçmiş yıl zararı olarak ileriki yıllarda indirilmemesi gerekmektedir.

3. Diğer Değişiklikler

a- Kurumlar Vergisi Ödeme Süreleri Yeniden Belirlenmiştir

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 40. maddesinde yapılan değişiklikle kurumlar vergisinin beyanname verme süresi içinde bir defada ödenmesi öngörülmüştür. Bu düzenlemeye paralel KVK'nun 14/6 ve 42. maddesinde değişiklikler yapılmıştır.

Sözkonusu madde hükmü 2003 yılı gelirlerine uygulanmak üzere 1.1.2004 tarihinde yürürlüğe girecektir.

b- Geçici Vergi Oranı Değiştirilmiştir.

Kurumlar Vergisi Kanununun 25. maddesinde yapılan değişiklikle üçer

aylık dönemler için verilen geçici vergi beyanları üzerinden alınan %25 oranındaki geçici vergi oranı kurumlar vergisi oranı olan %30 a çıkartılmıştır. Söz konusu düzenleme kanunun yürürlük tarihi olan 24.4.2003 tarihinden itibaren geçerlidir.

c- Muhtasar Beyanname Verme Süresi Yeniden Belirlenmiştir.

Dar mükellef kurumlara yapılan ödemeler üzerinden KVK'nun 24. maddesi gereği tevkifat suretiyle alınan kurumlar vergisinin beyan edildiği muhtasar beyanname verme süresi müteakip ayın 23 üncü akşamı olarak belirlenmiştir. Uygulama 1.1.2004 tarihinden itibaren geçerli olup benzer düzenleme gelir vergisi kanununun 98. maddesinde de yapılmıştır.

III.KURUMLAR VERGİSİNDE VERGİ TEVKİFATI SİSTEMİ YENİDEN DÜZENLENMİŞTİR

Bilindiği üzere 4369 sayılı kanunla 1.1.1999 tarihinden itibaren uygulanmakta olan Gelir Vergisi Kanunu 94/6-b. maddesindeki eski düzenlemede;

- Kurumlar Vergisinden istisna kurum kazançları dağıtılsın dağıtılmasın kurum bünyesinde gelir vergisi tevkifatına tabi tutulmakta,

- Kurumlar Vergisinden istisna kazançlara isabet eden kısım düşüldükten sonra dağıtılan kâr paylarından kârın sermaye ilavesi kâr dağıtımı olarak sayılmamaktadır. Halka açık A.Ş. ve diğer kurumlar vergisi mükelleflerinde, farklı nisbette tevkifat uygulanmakta,

- Dar mükellef kurumların kurum kazancından kurumlar vergisi ile indirim ve istisnalar düşüldükten sonra kalan kısımdan, stopaj gelir vergisi tevkifatı yapılacağına ilişkin gelir vergisi kanunu mad. 94/6-b maddesindeki eski düzenleme 4842 sayılı kanunla 24.4.2003 tarihinden geçerli olmak üzere yeniden düzenlenmiş.

- Yeni düzenlemede kâr dağıtımı aşamasında tevkifat yapılması öngörülmekte, tevkifat uygulamasında kurumların istisna kazançları ile normal kazançlar ayırımına son verilmekte, halka açık A.Ş.'lerle halka açık olmayan şirketler arasındaki farklı tevkifat uygulaması kaldırılmakta, dar mükellef kurumların kazançları üzerinden dağıtılsın ya da dağıtılmasın yapılan tevkifat kârın ana merkeze aktarılması aşamasına bırakılmaktadır. Kâr payı ver-

gilemesinde öngörülen yeni sistemin bir sonucu olarak vergi alacağı uygulamasına son verilerek vergi tevkifatının mahsubu öngörülmektedir. (GVK md. 22) Yeni düzenleme 24.04.2003 tarihinde yürürlüğe girmektedir.

Buna göre değişikliğe uğrayan GVK'nun 94/6-b maddesinin ilgili bölümlerine aşağıda yer verilmiştir.

Madde 94/6

b-i: Tam mükellef kurumlar tarafından tam mükellef gerçek kişilere, gelir ve kurumlar vergisi mükellefi olmayanlara ve bu vergilerden muaf olanlara dağıtılan, 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (1), (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kâr paylarından, (kârın sermayeye eklenmesi kâr dağıtımı sayılmaz)

ii- Tam mükellef kurumlar tarafından; dar mükellef gerçek kişilere, dar mükellef kurumlara (Türkiye'de bir işyeri veya daimi temsilci aracılığıyla kâr payı elde edenler hariç) ve gelir ve kurumlar vergisinden muaf olan dar mükelleflere dağıtılan 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (1) (2) ve (3) numaralı bentlerinde yazılı kâr paylarından, (kârın sermayeye eklenmesi kâr dağıtımı sayılmaz)

iii- 75 inci maddenin ikinci fıkrasının (4) numaralı bendinde yazılı menkul sermaye iradının, ana merkeze aktarılan tutarı üzerinden;

tevkifat yapılacak olup, tevkifat nisbeti her üç bent içinde %10'dur. (3.5.2003 tarih ve 2003/5590 sayılı kararı)

IV.SONUÇ

Kurumlar Vergisi Kanununda 1999 yılından bu yana uygulanmakta olan eski düzenlemede istisna kazançların bir kısmının tevkifata tabi olması, bir kısmının yine kanunlarca tevkifata tabi tutulmaması, kâr payı dağıtımında istisna kazançlara isabet eden kurum kazancının tevkifat dışı kalması ve benzer yasal düzenlemeler nedeniyle kurum kazancı üzerinden yapılması gereken tevkifat uygulaması karışık hale gelmişken; yeni düzenlemede istisna kazanç kurum kazancı ayrımı yapılmaksızın tevkifat uygulanması kâr payı dağıtımına bağlı kılınarak basitleştirici yönde vergi düzenlemelerine gidilmiş, yeni sistemin sonucu olarak vergi alacağı uygulamasına son verilmiştir. Kâr payı elde edenlerin bu gelirlerinin, beyan edilmesi başka bir yazımızda değerlendirilip açıklanacaktır.